

Mensenrechten in België en Libië

Op 24 februari l.l. wordt Steven Vanackere, de Belgische minister van Buitenlandse zaken, in het parlement ondervraagd over de houding van de Belgische regering ten aanzien van de gewelddadige onderdrukking van een volksoptocht in het Libië van kolonel Kadhafi. De minister verklaarde o.m. dat hij de ambassadeur van Libië op 21 februari heeft ontboden om hem mee te delen dat *"België zich verraden voelt omdat de mensenrechten in het land, in weerwil van wat de Libische regering had beloofd, zo flagrant met voeten worden getreden"*. Het is wellicht op grond van die belofte dat België in mei 2010 de aanwezigheid van Libië in de VN-Mensenrechtenraad mee heeft goedgekeurd, overigens samen met het overgrote deel van de Europese naties. België was toen voorzitter van de Europese ministerraad en kon zich, naar verluidt, moeilijk veroorloven mensenrechtelijk 'cavalier seul' te spelen. Doodjammer natuurlijk voor een land dat er zo prat op gaat het Europees voorzitterschap heel voorbeeldig en creatief te hebben ingevuld. Men kan zich natuurlijk wel iets voorstellen bij de waarachtigheid van een belofte afgelegd door een regime dat al jaren een reputatie had opgebouwd van een barbaars-repressieve politiestaat. Dubbeljammer als men weet dat de dienst mensenrechten van de F.O.D. Buitenlandse Zaken aan zijn minister een stevige nota had voorgelegd met argumenten om de opname van Libië in de VN-Mensenrechtenraad niet goed te keuren.

Het is vooral grotesk en absurd dat in een instelling, die geacht wordt te waken over de toepassing van de mensenrechten, figuren zetelen die afgevaardigd zijn door een land waar mensenrechten systematisch met (zware) voeten worden getreden.

Onze minister heeft zich intussen wel enigszins herpakt. Op 21 februari heeft hij zijn EU-partners expliciet voorgesteld de *"mogelijkheid tot schorsing van het lidmaatschap van Libië in de Mensenrechtenraad te overwegen"*. Op 2 maart heeft de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, op voorstel van de VN-Mensenrechtenraad, Libië geschorst als lid van die Raad. België - wij dus - heeft daar zijn steentje toe bijgedragen en dat vinden wij goed.

Het blijft wel zonderling dat de minister als excuus voor zijn misstap in mei 2010 anderzijds blijft stellen dat *"de Mensenrechtenraad een weerspiegeling is van de wereld zoals die is en niet noodzakelijk een weerspiegeling van de wereld zoals wij graag zouden hebben dat die is"*. Blijkbaar hebben zijn experts nagelaten de minister eraan te herinneren dat in de oprichtingsakte van de Mensenrechtenraad toch duidelijk staat afgedrukt dat bij verkiezing van nieuwe leden rekening moet (of is het 'mag'?) worden gehouden *"met hun inspanningen ter bescherming en bevordering van de mensenrechten"*. We moeten echter onze minister van Buitenlandse Zaken niet exclusief belasten met alle zonden van Israël. Nog in 2009 heeft een Belgische gewestregering de uitvoer goedgekeurd van hoogtechnologische wapens en zogenoemde 'hand-havingswapens' ten bate van de milities van kolonel Kadhafi, ondanks zwaar protest van mensenrechtenorganisaties.

In de jaren tachtig van vorige eeuw werd ooit een Belgische regeringscrisis zeer gebrekkig opgelost door de wapenhandel en -uitvoer te degraderen tot gewestmaterie. Sindsdien mochten gewestregeringen daarover autonoom beschikken. Dat wapenuitvoer een zware hypotheek kan leggen op een vredesbevorderend buitenland beleid, behoeft geen betoog. Mensenrechtenorganisaties hebben dan ook goede redenen om te hopen dat in het plechtige slotdocument van de eerstkomende grondige staats hervorming de wapenhandel en -uitvoer wordt aangeduid als integraal onderdeel van het federaal uit te stippelen buitenlandbeleid.

Paul Pataer *

Het Tijdschrift voor Mensenrechten kreeg het droeve nieuws dat **Prof. Mariette Verrycken** op 7 februari overleed. Zij was erevrederechter en gewezen voorzitter van de Koninklijke Bond van Vrederechters en eredocent aan de VUB. Zij was lid van de Staatscommissie voor Ethische problemen en van de Hoge Raad voor het gezin. In het kader van TvMR kon Mariette een grote bijdrage leveren aan onze studiedag over de Rechten van ouderen op 30 april 2010, waarvan het boek dit jaar zal verschijnen. Zij was dé mensenrechtenexperte op dit domein en ijverde al jaren voor een betere mensenrechtenbescherming voor ouderen. Wij koesteren de herinneringen aan Mariette en haar inspanningen voor de mensenrechten.

* Paul Pataer is redactielid van TvMR en bestuurder van de Liga voor Mensenrechten. Standpunten ingenomen in deze rubriek zijn van strikt persoonlijke aard.